

Liviu PAPUC

BUCOVINENI PENTRU UNIRE

OPERA OMNIA
PUBLICISTICĂ ȘI ESEU CONTEMPORAN

TIPO MOLDOVA

Liviu PAPUC

Bucovineni – pentru Unire

(C. Hurmuzachi, I. Porumbescu, P. Paicu, D. Petrino, E.
Slușanschi, I. Grămadă, L. Luția, I.E. Torouțiu, V. Lițu, C.
Turtureanu)

OPERA OMNIA
publicistică și eseu contemporan

TIPO MOLDOVA

Constantin Hurmuzachi – un om al epocii sale

„Bărbat bine făcut, frumos, ca toți membrii familiei sale, elocinte, precum pot să fie numai oamenii care înaintează mereu cu epoca și sunt ageriți în luptele publice, ajutat de un tact fin, propriu iarăși la întreaga familie, dânsul știa să atingă scopuri mari în liniște, fără a înzgomota lumea de primprejur”.
(G. Barițiu).

Născut la Cernauca, în Bucovina, la 12 noiembrie 1811, Constantin este cel mai mare fiu al boierului Doxachi Hurmuzachi și frate cu Eudoxiu, istoricul și colecționarul de documente, Alecu și George, publiciștii de la „Bucovina”, cu toții, în primul rând, mari patrioți, sprijiniți din umbră de ceilalți frați: Nicolae, Eufrosina, mama poetului Dimitrie Petrino, și Elisa, căsătorită Sturdza.

În ascendența maternă și paternă aflăm oameni de carte ca Ioan Neculce, Postelnicul Alexandru Hurmuzachi, care a copiat, la 1766, *Letopisețul...* celui de mai sus, la care a adăugat și note – variantă preluată de M. Kogălniceanu – sau contemporanul „parucic” Theodor Hurmuzachi, care cere lui Vodă, la 9 noiembrie 1842, tipărirea unui *Tetragloson elementar*.

În familie se bucură de o educație profund patriotică, conformă cu credințele părintelui său, exprimate atât de plastic în *Testamentul* lăsat „prietenilor și scumpilor patrioți”, publicat în „Telegraful român”, nr. 32 din 1857: „Să nu uitați că aveți de îndeplinit trei datorii mari și sfinte, pentru care aveți a răspunde înaintea lui Dumnezeu, înaintea oamenilor și a urmașilor voștri. Aceste trei datorii sunt: patria, limba și biserica. Românească e țara aceasta în care trăim, câștigată și păstrată cu sângele străbunilor noștri și înzestrată cu drepturi românești, care n-au putut să apună, pentru că sunt o proprietate nepieritoare a ei. Limba română, sufletul naționalității noastre, pe care ne-au păstrat-o străbunii noștri în timpul barbariei chiar cu răpunerea vieții, a fost totdeauna și este adevărata limbă a acestei țări, nici un drept nu s-a aflat în putere ca s-o desființeze. Biserica țării noastre este biserica ortodoxă, odorul cel mai scump al sufletelor noastre, care, cu toate că are drepturile cele mai frumoase, se află totuși, în împrejurările de față, amenințată de niște jurstări nefavorabile și cere ajutorul fiilor săi ca s-o apere. Deci vă jur pe Dumnezeu, pe fericirea voastră și pe tot ce aveți mai prețios și mai sfânt, ca să fiți urmași

CUPRINS

I. PRECURSORII

Tipăriturile în sprijinul ideii de unitate națională în Bucovina.....p. 5.

CONSTANTIN HURMUZACHI

Constantin Hurmuzachi – un om al epocii sale.....p. 13

M. Kogălniceanu, C. Hurmuzachi și istoria.....p. 18

Militantismul cultural al familiei Hurmuzachi..... p. 21

Relațiile lui Constantin Hurmuzachi cu ardelenii..... p. 24

Rolul activ al unei biblioteci: „Donațiunea Const. Hurmuzachi... p. 31

Gazetarul Constantin Hurmuzachi..... p. 39

IRACLIE PORUMBESCU..... p. 99

PAVEL PAICU p. 117

DIMITRIE PETRINO

Procesul Eminescu-Petrino – o afacere politică!..... p. 145

Frământări bibliotecare la 1876..... p. 159

Istoria unui duel care nu a mai avut loc: D. Petrino versus Iacob Negruzzi..... p. 168

Cu gândul la Dimitrie Petrino p. 185

II. COMBATANȚII

EMILIAN SLUȘANSCHI p. 189

ION GRĂMADĂ

Ion Grămadă către Romulus Cândea. Inedite antebelice..... p. 221

„Piguliri” despre Ion Grămadă..... p. 227

Un an din viața lui Ion Grămadă (aug. 1914 – aug. 1915)..... p. 230

LASCAR LUȚIA p. 279

ILIE E. TOROUȚIU p. 283

VASILE LIȚU p. 313

CONSTANTIN TURTUREANU p. 327

Remember voluntarii bucovineni în România Primului Război Mondial .. p. 337